

Sijoituspalveluyrityksille
Omistusyhteisöille

MÄÄRÄYS SIOITUSPALVELUYRITYKSEN TILINPÄÄTÖKSESTÄ

Rahoitustarkastus antaa rahoitustarkastuslain 4 §:n 2 kohdan ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 21 §:n 1 momentin nojalla (verr. LLL 31 §:n 2 mom.) seuraavan sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä koskevan määräyksen. Määräystä laadittaessa on otettu huomioon 25. päivänä heinäkuuta 1978 annettu neljäs neuvoston direktiivi yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä (78/660/ETY; EYVL N:o L 222, 14.8.1978, s.11) ja 8. päivänä joulukuuta 1986 annettu neuvoston direktiivi pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä (86/635/ETY; EYVL N:o L 372, 31.12.1986, s. 1) sekä 10. päivänä toukokuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi sijoituspalvelujen tarjoamisesta arvopaperimarkkinoilla (93/22/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 27).

1 Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä koskevat säännökset ja niistä poikkeaminen

Sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan tässä määräyksessä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä. Mitä tässä määräyksessä sanotaan sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan vastaavasti edellä mainitun lain 5 §:ssä tarkoitettuun omistusyhteisöön ja sellaiseen mainitun lain 5 §:ssä tarkoitettuun rahoituslaitokseen, joka lain 6 §:n nojalla luetaan samaan konsolidointiryhmään kuin sijoituspalveluyritys. Sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahastoyhtiöön sovelletaan kuitenkin, mitä niistä on erikseen määrätty.

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätös laaditaan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta annetun lain 4 luvun säännösten ja valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman päätöksen (30.12.1997/1376) sekä tämän määräyksen mukaisesti. Lisäksi noudatetaan kirjanpitolakia ja osakeyhtiölain tilinpäätöstä koskevia säännöksiä luottolaitostoiminnasta annetun lain 30 §:n 2 momentissa mainituin poikkeuksin. Tilinpäätöksen laatimisessa tulee ottaa huomioon soveltuvin osin myös kirjanpitolautakunnan yleisohjeet.

Rahoitustarkastus voi myöntää sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta erityisestä syystä määrääjäksi poikkeuksia tästä tilinpäätösmääräyksestä niin kuin luottolaitostoi-

minnasta annetun lain 31 §:ssä ja valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antamassa päätöksessä tarkemmin säädetään.

2 Tilinpäätöksen sisältö

Tilinpäätöksen tulee sisältää tuloslaskelma ja tase, niiden liitteenä annettavat tiedot sekä toimintakertomus. Tuloslaskelma ja tase esitetään näiden määräysten liitteessä I annettujen kaavojen ja täyttöohjeiden mukaisesti. Tilinpäätökseen on lisäksi sisällytettävä tuloslaskelma ja tase edelliseltä tilikaudelta. Tuloslaskelman ja taseen liitteenä on annettava jäljempänä kohdassa 9 tarkoitetut tiedot niin kuin liitteessä I tarkemmin sanotaan.

Toimintakertomuksessa ilmoitettavat yleiset tiedot

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista sijoituspalveluyrityksen tilan ja sen toiminnan tuloksen arvioimista varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden liitetiedoissa, sekä sijoituspalveluyrityksen kannalta olennaisista tapahtumista, vaikka ne olisivat tapahtuneet tilikauden päätyttyä. Toimintakertomuksen tulee sisältää ainakin selostus liiketoiminnoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista edellisen tilikauden aikana kuten toiminnan aloittamisesta uudella liiketoiminnan alalla tai markkina-alueella taikka lopettamisesta jollakin alalla tai alueella sekä huomattavista käyttöomaisuushankinnoista. Toimintakertomukseen tulee sisältyä myös selostus liiketoimintojen kehityksestä tilikauden aikana ja kehityksen suhteellisesta merkityksestä sijoituspalveluyrityksen tuloksen kannalta samoin kuin arvio liiketoimintojen kehittymisestä alkaneen tilikauden aikana.

Jos sijoituspalveluyritys tilikauden aikana on hankkinut määräämisvallan toisessa yrityksessä tai sulautumisen nojalla vastaanottanut toisen yrityksen varoja ja velkoja tai sijoituspalveluyritys on jakautunut, on siitä annettava toimintakertomuksessa selostus. Toimintakertomuksessa on niin ikään annettava selvitys tytäryrityksen luovuttamisesta tai purkamisesta. Toimintakertomuksesta on käytävä ilmi hankitun, luovutetun, puretun tai sulautuneen yrityksen nimi, kotipaikka, toimiala ja viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukainen tilikauden tulos ja taseen loppusumma sekä yhtiön luovuttamisen, purkamisen tai sulautumisen vaikutus sijoituspalveluyrityksen vapaaseen omaan pääomaan.

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava ulkomaiset sivukonttorit ja edustustot.

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys sijoituspalveluyrityksen voittoa tai tappiota koskeviksi toimenpiteiksi.

Vakavaraisuudesta ja riskienhallinnasta toimintakertomuksessa esitettävät tiedot

Toimintakertomuksesta on käytävä ilmi sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuussuhde ja konsolidoitu vakavaraisuussuhde tilikauden päättyessä sekä neljän sitä lähinnä edeltäneen tilikauden päättyessä.

Sijoituspalveluyrityksen tulee lisäksi tehdä selko sen toiminnan riskinotosta sekä niistä periaatteista ja menetelmistä, joita sijoituspalveluyritys käyttää luotto- ja markkinariskien hallintaan.

Omasta pääomasta toimintakertomuksessa esitettävät tiedot

Jos sijoituspalveluyritys on tilikauden aikana korottanut osakepääomaa merkintäoikeudesta poiketen, toimintakertomuksessa on selostettava, miten ja millä ehdoilla pääoman korottaminen toteutui sekä miten merkintäoikeudesta poikkeaminen vaikutti omistukseen ja äänivallan jakautumiseen sijoituspalveluyrityksessä. Jos päätös on tehty yhtiökokouksen valtuutuksen nojalla, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys merkintäoikeuden poikkeamisen syistä sekä merkintähinnasta ja perusteista, joiden mukaan merkintähinta on määritetty. Sama koskee merkintäoikeudesta poiketen annettuja optio-oikeuksia ja otettua vaihtovelkakirjalainaa. Toimintakertomuksessa on lisäksi ilmoitettava osakeyhtiölain 11 luvun 9 §:ssä tarkoitetut tiedot kirjanpitovelvollisen hallussa olevista omista ja emoyrityksen osakkeista.

3 Arvopapereiden hankintamenon aktivointi

3.1 Jako omaisuuslajeihin

Omaisuuksien arvostamista varten saamistodistukset, osakkeet ja osuudet sekä muut sellaiset arvopaperit jaetaan kahteen omaisuuslajiin: vaihtuviin vastaaviin ja pysyviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit.

3.2 Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat saamistodistukset, arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetut arvopaperit ja niihin rinnastettavat ulkomaiset arvopaperit, joilla sijoituspalveluyritys käy kauppaa, merkitään tilinpäätökseen tilinpäätöspäivän todennäköiseen luovutushintaan.

Arvopaperilla, joilla sijoituspalveluyritys käy kauppaa, tarkoitetaan

- luottolaitostoinnista annetun lain 5 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita sekä
- muita vaihtuviin vastaaviin luettuja arvopapereita, jotka on niitä hankittaessa sijoituspalveluyrityksen sisäisissä järjestelmissä todistettavasti luokiteltu

---

kaupankäynnin kohteena oleviksi arvopapereiksi tai kirjallisin päätöksin siirretty tällaisiksi arvopapereiksi muusta omaisuusryhmästä.

Kaupankäynnin kohteena olevana arvopaperina ei saa pitää arvopaperia, jonka luovuttamiselle on asetettu sijoituspalveluyrityksen johdon vahvistamia sisäisiä rajoituksia.

Muut kuin edellä tarkoitettut vaihtuviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit merkitään tilinpäätökseen hankintamenon suuruisina, tai jos niiden tilinpäätöspäivän todennäköinen luovutushinta on sitä alempi, tämän määräisenä. Jos hankintamenoa pienemmän todennäköisen luovutushinnan perusteella aikaisemmin tehty kulukirjaus osoittautuu perusteettomaksi, se on tilinpäätöksessä oikaistava.

3.3 Pysyviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit

Tilikauden päättyessä jäljellä olevan pysyviin vastaaviin kuuluvan arvopaperin hankintameno aktivoidaan. Jos tällaisen arvopaperin todennäköinen luovutushinta on tilikauden päättyessä hankintamenoa pysyvästi pienempi, on erotus kirjattava kuluksi. Jos hankintamenoa pienemmän todennäköisen luovutushinnan perusteella aikaisemmin tehty kulukirjaus osoittautuu perusteettomaksi, se on tilinpäätöksessä oikaistava.

Pysyviin vastaaviin kuuluvana arvopaperina pidetään

- 1) saamistodistusta, joka on tarkoitettu pidettäväksi sen eräpäivään saakka,
- 2) osakkeita ja osuuksia tytär- ja omistusyhteisyhteisöissä sekä tällaisten yritysten liikkeeseen laskemia vaihtovelkakirjalainoja ja merkintäoikeuksia, mikäli ne on tarkoitettu tuottamaan tuloa useampana kuin yhtenä tilikautena,
- 3) muita osakkeita ja osuuksia, joiden omistus on sijoituspalveluyritykselle tarpeellinen tarvitsemiensa palvelujen hankkimiseksi; tällaisina osakkeina tai osuuksina ei pidetä osakkeita tai osuuksia yhteisöissä, joiden pääasiallisena toimintana on omistaa tai ostaa ja myydä sellaisia arvopapereita, jotka sijoituspalveluyrityksen itsensä omistamina olisivat vaihtuviin vastaaviin luettuja osakkeita tai osuuksia.

Sijoituspalveluyrityksellä tulee olla jo hankintahetkellä yksilöidysti dokumentoitu tarkoitus ja kyky pitää kohdassa 1 tarkoitettu saamistodistus eräpäivään saakka. Sijoituspalveluyrityksellä katsotaan olevan kyky pitää saamistodistus eräpäivään saakka, jos saamistodistuksen viitekorko, valuutta ja maturiteetti todennettavasti vastaavat sellaisia varainhankinnan eriä tai taseen ulkopuolisia sitoumuksia, ettei saamistodistukseen liity hankintahetkellä sellaista merkittävää maksuvalmius-, korko- tai valuuttariskiä, josta saattaa aiheutua vaaraa sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Jos liikkeeseenlaskija voi eräännyttää saamistodistuksen

---

etuajassa, eräpäiväksi katsotaan liikkeeseenlaskijan ensimmäinen mahdollinen takaisinlunastuspäivä.

Muut kuin 1 – 3 kohdassa tarkoitetut arvopaperit luetaan vaihtuviin vastaaviin.

3.4 Arvopaperin siirtäminen omaisuuslajista toiseen

Arvopaperi voidaan siirtää omaisuuslajista toiseen edellyttäen, että siitä on yksilöity ja perusteltu kirjallinen päätös. Pysyviin vastaaviin kirjattu saamistodistus saadaan ennen sen eräpäivää luovuttaa tai siirtää vaihtuviin vastaaviin vain sellaisesta syystä, johon sijoituspalveluyritys ei saamistodistusta hankkiessaan ole voinut kohtuudella varautua. Tällaiseksi syyksi voidaan hyväksyä esimerkiksi sijoituspalveluyrityksen toimintaympäristön muutoksesta johtuva liiketoiminnan olennainen ja pysyvä muutos, vakavaraisuuden heikkenemisestä johtuva tarve pienentää merkittävästi tasetta tai saamistodistuksen liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden merkittävä heikkeneminen. Hyväksyttävänä syynä ei pidetä yksinomaan kurssi- tai korkotason muuttumista epäedulliseksi, taserakenteen muuttamista tai tavanomaista maksuvalmiuden hoitoa.

Mikäli saamistodistus luovutetaan tai siirretään vaihtuviin vastaaviin, kaikki samaan hankintaerään kuuluvat saamistodistukset katsotaan vaihtuviksi vastaaviksi.

Vaihtuviin vastaaviin kuuluva arvopaperi siirretään pysyviin vastaaviin hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä. Vaihtuviin vastaaviin kuuluva arvopaperi, jolla sijoituspalveluyritys käy kauppaa, siirretään pysyviin vastaaviin todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Pysyviin vastaaviin kuuluva arvopaperi siirretään vaihtuviin vastaaviin hankintamenon poistamatta olevaa osaa vastaavasta määrästä.

4 Pitkäaikaisina sijoituksina pidettävät lainasaamiset konserni- ja omistusyhteisyrityksiltä sekä omat ja emoyrityksen osakkeet

Pitkäaikaisina sijoituksina pidettävät lainasaamiset konserni- ja omistusyhteisyrityksiltä sekä omat ja emoyrityksen osakkeet merkitään tilinpäätökseen hankintamenon suuruusina, tai jos niiden tilinpäätöspäivän todennäköinen luovutushinta on pysyvästi sitä alempi, tämän määräisenä.

5 Saamiset ja velat, joista on maksettu tai saatu enemmän tai vähemmän kuin niiden nimellisarvo

Saamiset ja velat merkitään kirjanpitoon niitä hankittaessa sen määräisinä, mikä niistä hankintahetkellä on maksettu tai saatu, oikaistuna hankintaan liittyvillä välittömillä tuotoilla ja kuluilla.

Jos saamisesta on sitä hankittaessa maksettu enemmän tai vähemmän kuin sen nimellisarvo, hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, mikäli se on olennainen, jaksotetaan tuotoksi tai sen vähennykseksi sekä saamisen hankintahinnan lisäykseksi tai vähennykseksi saamisen juoksuaikana.

Jos velasta sitä otettaessa on saatu enemmän tai vähemmän kuin sen nimellisarvo, saadun määrän ja nimellisarvon erotus, mikäli se on olennainen, jaksotetaan kuluksi tai sen vähennykseksi sekä velan kirjanpitoarvon lisäykseksi tai vähennykseksi velan juoksuaikana.

6 Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus samoin kuin ulkomaan rahan määräiset velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan kurssiin. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja pysyviin vastaaviin kuuluvan osakkeen tai osuuden ulkomaan rahan määräinen hankintameno, jota ei ole tehokkaasti suojattu valuuttakurssin muutoksilta, saadaan muuttaa Suomen rahaksi Suomen Pankin hankintapäivänä noteeraamaan kurssiin. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot merkitään tilikauden tuotoiksi tai kuluiksi tuloslaskelmaan.

7 Luovutukset takaisinostositoumuksin ja arvopaperilainaus

Kun arvopaperit tai muut hyödykkeet luovutetaan sellaisin ehdoin, että vastaanottaja on velvollinen palauttamaan ja luovuttaja on samanaikaisesti velvollinen vastaanottamaan takaisin hyödykkeet sovittuun hintaan tietyssä tai luovuttajan määräämänä ajankohtana, merkitään luovutus rahoitustapahtumana sekä luovuttajan että vastaanottajan kirjanpitoon.

Arvopapereiden lainausta ei merkitä liiketapahtumaksi lainantajan ja lainansaajan kirjanpitoon. Lainantajan ja lainansaajan on kuitenkin pidettävä lainaksi annetuista ja saaduista arvopapereista erillistä rekisteriä, josta käy ilmi lainauksen kohde, lainansaaja ja lainaussopimuksen päättymispäivä. Lainansaajan pitämästä rekisteristä tulee lisäksi käydä ilmi lainaksisaatujen arvopapereiden mahdollisen edelleen

---

luovutuksen päivämäärä ja myyntihinta samoin kuin tällaisten arvopapereiden takaisinoston päivämäärä ja ostohinta.

Lainansaajan luovuttaessa arvopaperit laina-aikana edelleen, saatu luovutushinta merkitään lainansaajan taseeseen varoiksi ja vastaavansuuruiseksi velaksi lainanantajalle. Velan ja sitä korkeamman lainaksisaatujen arvopapereiden tilinpäätöshetken todennäköisen hankintahinnan erotus kirjataan kuluksi tilinpäätökseen.

Lainansaajan hankkiessa laina-aikana lainasopimuksen kohteena olevia arvopapereita, jotka lainansaajalla on tarkoitus palauttaa lainanantajalle, arvopapereiden hankintamenoa ei merkitä lainansaajan varoiksi taseeseen vaan suoritettuna ostohinnan vastaeräksi kirjataan edellä tarkoitettua lainaksiantajalle olevan velan lyhennys. Ostohinnan ja velan kirjanpitoarvon erotus merkitään sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolloin palautettavaksi tarkoitettuja arvopaperit on hankittu.

8 Korko-, osake- ja valuuttajohdannaiset sopimukset

Korko-, osake- ja valuuttajohdannaiset optio- ja termiinisopimukset, koronvaihtosopimukset sekä muut johdannaiset merkitään tilinpäätökseen niin kuin liitteessä II tarkemmin sanotaan.

9 Liitetietoja koskevat säännökset

Liitetietona on esitettävä:

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

- tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät
- perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapa on muutettu, sekä muutoksen vaikutukset
- oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin tuloslaskelman tai taseen erittelyn muuttamisen vuoksi
- selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa, sekä selostus sellaisista tilikauden tulokseen sisältyvistä tuotto- ja kulueristä, jotka olennaisesti vaikuttavat mahdollisuuden vertailla tulosta edellisen tilikauden tulokseen tai ovat muuten olennaisia

-
- aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä
  - sellaiset yksittäiseen tase-erään sisältyvät osat, jotka koskevat useampaa tase-erää, jos tämä tieto on olennainen
  - poikkeukset tilinpäätöstä koskevista säännöksistä ja määräyksistä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1) arvopaperikaupan nettotuotot eriteltyinä
- 2) tilikauden aikana ostettujen ja myytyjen vaihtuviin vastaaviin luettujen arvopapereiden yhteenlasketut määrät
- 3) liiketoiminnan muut tuotot ja liiketoiminnan muut kulut eriteltyinä
- 4) selvitys suunnitelman mukaisista poistoista ja arvonalentumispoistoista
- 5) satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät
- 6) tilinpäätössiirrot eriteltyinä
- 7) selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista
- 8) erittely yhdistellyistä eristä
- 9) tuotot toimialoittain ja markkina-alueittain

Tasetta koskevat liitetiedot

- 10) saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla
- 11) saamistodistukset omaisuuslajeittain jaoteltuina julkisesti noteerattuihin ja muihin;

tase-eräkohtainen tieto vaihtuviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten todennäköisten luovutushintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotuksesta;

tase-eräkohtainen tieto pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten ja muiden saamisten nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotuksesta siltä osin kuin sitä ei vielä ole jaksotettu koroksi;

erittely saamistodistuksista vaadetyypeittäin

- 12) osakkeet ja osuudet omaisuuslajeittain jaoteltuina julkisesti noteerattuihin ja muihin;

tieto julkisesti noteerattujen osakkeiden ja osuuksien todennäköisten luovutushintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotuksesta omaisuuslajeittain;

osakelainauksen kohteena olevat arvopaperit
- 13) pysyviin vastaaviin kuuluvien osakkeiden ja aineellisten hyödykkeiden lisäykset ja vähennykset
- 14) aineettomat hyödykkeet eriteltyinä
- 15) kiinteistöomistukset eriteltyinä
- 16) sijoituspalveluyrityksen hallussa olevien omien tai emoyrityksen osakkeiden lukumäärä, yhteenlaskettu nimellisarvo ja hankintameno osakelajeittain
- 17) muut varat eriteltyinä
- 18) erittely yhdistellyistä vastaavien eristä
- 19) velkojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus
- 20) muut velat eriteltyinä
- 21) erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi
- 22) erittely veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 23) tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä tilikauden aikana
- 24) sijoituspalveluyrityksen osakepääoma jaoteltuna osakelajeittain ja osakelajeja koskevat yhtiöjärjestyksen pääasialliset määräykset
- 25) vapaaseen omaan pääomaan sisältyvien jakokelvottomien erien määrä
- 26) tiedot tilikauden aikana päätetyistä osakeanneista ja optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskuista ja niiden ehdoista; yhtiökokouksen antamat, voimassa olevat uusmerkintää, optio-oikeuksien antamista ja vaihtovelkakirjojen ottamista koskevat valtuutukset

-
- 27) tiedot osakkeiden omistuksen jakautumisesta ja suurimmista osakkeenomistajista
- 28) pääomalainasta pääasialliset ehdot ja lainalle maksettavaksi sovittu kuluksi kirjaamaton korko tai muu hyvitys
- 29) erittely yhdistellyistä vastattavien eristä
- 30) tase-erien erittely koti- ja ulkomaanrahan määräisiin eriin

Taloudellista kehitystä kuvaavat liitetiedot ilmoitetaan tämän määräyksen liitteen IV mukaisesti.

Tuloveroja koskevat liitetiedot

- 31) kirjanpitolain 5 luvun 18 §:ssä tarkoitetut laskennalliset verovelat ja -saamiset, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole merkitty taseeseen;

tieto tuloverojen jakautumisesta varsinaisesta toiminnasta ja satunnaisista eristä johtuviin veroihin, jollei tätä jakoa esitetä tuloslaskelmassa;

selostus arvonkorotusten mahdollisesta vaikutuksesta tuloverotukseen.

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia sekä johdannaissopimuksia koskevat liitetiedot

- 32) omasta ja muiden puolesta vakuudeksi annettu omaisuus sekä velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi ne on annettu
- 33) sijoituspalveluyritystä koskevat eläkevastuut
- 34) leasingvastuut
- 35) taseen ulkopuoliset sitoumukset eriteltyinä
- 36) johdannaissopimukset
- 37) tiedot muista sijoituspalveluyrityksen antamista vastuusitoumuksista ja vastuista.

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

- 38) henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, ryhmittäin eriteltynä;

toimitusjohtajasta, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä sekä näiden varamiehistä:

palkkojen ja palkkioiden, eläkekulujen ja muiden henkilösivukulujen yhteenlasketut määrät

myönnettyjen rahalainojen yhteenlaskettu määrä ja pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

heidän hyväkseen myönnettyjen takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteenlaskettu määrä

heitä koskevien eläkevastuiden yhteenlaskettu määrä

tiedot heidän yhteenlasketusta omistusosuudestaan sijoituspalveluyrityksen osakkeista tai osuuksista ja sijoituspalveluyrityksen liikkeeseen laskemista optio-oikeuksista ja vaihtovelkakirjalainoista sekä heidän yhteenlasketusta osuudestaan sijoituspalveluyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamista äänistä sekä ääniosuudesta, osakkeiden tai osuuksien määrästä ja osakkeiden tai osuuksien omistusosuudesta, jonka he voivat saada sijoituspalveluyrityksen liikkeeseen laskemien optio-oikeuksien tai vaihtovelkakirjojen nojalla.

Omistukset muissa yrityksissä

39) osakeomistukset eriteltyinä;

tiedot yrityksistä, joissa sijoituspalveluyrityksellä on rajoittamaton vastuu.

Muut liitetiedot

40) sijoituspalveluyrityksen harjoittama notariaattitoiminta

Konserniin kuuluvaa sijoituspalveluyritystä koskevat tiedot

41) kotimaiseen tai siihen verrattavaan ulkomaiseen konserniin kuuluvasta sijoituspalveluyrityksestä:

sen emoyrityksen nimi ja kotipaikka, jonka konserniin kuuluu eniten yrityksiä ja josta laaditaan konsernitilinpäätös

sen emoyrityksen nimi ja kotipaikka, jonka konserniin kuuluu vähiten yrityksiä ja josta laaditaan konsernitilinpäätös

tieto siitä, mistä on saatavissa jäljennös edellä tarkoitetuista tilinpäätöksistä;

muilta samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä saadut korko- ja osinkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

saamiset muilta samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä samoin kuin velat ja pääomallinat niille, tase-erien mukaan eriteltyinä.

Jos konsernitilinpäätös on jätetty laatimatta kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n 4 momentin nojalla, emoyrityksen tuloslaskelman tai taseen liitetietona on mainittava tästä poikkeuksesta. Lisäksi on mainittava sen yrityksen nimi ja kotipaikka, jonka laatimaan konsernitilinpäätökseen emoyrityksen ja sen tytäryrityksen tilinpäätökset yhdistellään.

Liitetiedot on ilmoitettava tilinpäätöksessä näiden määräysten mukaisessa järjestyksessä juoksevasti numeroituina.

Kunkin liitetiedon kohdalla tai omina kohtinaan pakollisten liitetietojen jälkeen on lisäksi annettava mahdolliset muut tiedot, jotka ovat tarpeen oikeiden ja riittävien tietojen saamiseksi sijoituspalveluyrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

10 Voimaantulo

Määräys tulee voimaan 30.6.1998, ja sitä noudatetaan ensimmäisen kerran vuodelta 1998 laadittavassa tilinpäätöksessä.

Eläkesitoumuksista johtuvat menot, jotka ennen tämän määräyksen voimaantuloa on voitu jättää kuluiksi kirjaamatta, on vähennettävä tuotoista ja merkittävä pakollisena varauksena taseeseen viimeistään 31. päivänä joulukuuta 2000 päättyvän tilikauden tilinpäätöksessä.

Tämän määräyksen kohdassa 3.2. tarkoitettut arvopaperit, joilla sijoituspalveluyritys käy kauppaa, saadaan tilikautena 1998 ja lähinnä seuraavana kahtena tilikautena merkitä tilinpäätökseen ns. alimman arvon -periaatteen mukaisesti.

Liite I	Tuloslaskelman ja taseen kaava ja niiden täyttöohjeet
Liite II	Johdannaissopimusten käsittely kirjanpidossa
Liite III	Arvonkorotusten tekeminen kirjanpidossa
Liite IV	Taloudelliset ja osakekohtaiset tunnusluvut